

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю

Стаття 11. Соціальне інспектування у сфері соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю

Соціальне інспектування здійснюється з метою виявлення, обліку, здійснення аналізу та оцінки потреб сімей, дітей та молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги, контролю за умовами життєдіяльності, моральним, психічним і фізичним станом дітей та молоді, забезпеченням захисту їх прав, свобод і законних інтересів, дотриманням державних стандартів і нормативів у сфері соціальної роботи.

Соціальне інспектування здійснюється центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Порядок та умови здійснення соціального інспектування визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики з питань сім'ї та дітей.

За результатами соціального інспектування центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді:

за необхідності звертаються до органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, а також підприємств, установ, організацій усіх форм власності;

порушують перед відповідними органами клопотання про застосування передбачених законодавством санкцій до підприємств, установ та організацій усіх форм власності, громадян, накладення дисциплінарних та адміністративних стягнень на посадових осіб у разі порушення ними законодавства стосовно сімей, дітей та молоді;

повідомляють про випадки вчинення насильства в сім'ї або загрозу його вчинення службу у справах дітей, органи опіки і піклування, уповноважені підрозділи органів Національної поліції.

(абзац четвертий частини третьої статті 11 із змінами,
внесеними згідно із Законами України від 16.10.2012 р. N 5462-VI,
від 23.12.2015 р. N 901-VIII)

Соціальне інспектування

Соціальне інспектування сімей з дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах, - це візит до сім'ї (з попередженням чи без нього) групи уповноважених осіб з метою ознайомлення зі станом справ у сім'ї, у першу чергу, - стану утримання, розвитку й виховання дітей (дитини).

Метою соціального інспектування є облік, аналіз та оцінка потреб сімей і дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, контроль за умовами життєдіяльності, моральним, психічним і фізичним станом дітей, забезпечення захисту їх прав, свобод і законних інтересів.

Соціальне інспектування передбачає заходи, спрямовані на:

- з'ясування факту наявності складних життєвих обставин;
- виявлення причин, що призвели до виникнення складних життєвих обставин, які особи не можуть подолати самотійно;
- оцінку потреб та визначення необхідності у здійсненні соціального обслуговування осіб;
- з'ясування можливості та здатності осіб до самотійної життєдіяльності;
- у випадку реальної загрози життю і здоров'ю осіб, які не можуть захистити себе від насильства або жорстокого поводження, вжиття негайних заходів для їх усунення;
- забезпечення прав осіб на отримання своєчасної допомоги;
- контроль за дотриманням державних стандартів і нормативів у сфері соціальної роботи.

Соціальне інспектування передбачає відвідування осіб за місцем фактичного проживання; збір додаткової інформації про осіб щодо умов їх життєдіяльності, причин та факторів, які обумовили появу складних життєвих обставин, засобів та можливостей для їх подолання; аналіз потреб осіб, підготовка рекомендацій щодо здійснення подальшої роботи з ними.

Соціальне інспектування може здійснюватися для перевірки інформації про неблагополуччя в сім'ї з дітьми, носити плановий характер або здійснюватися для оцінювання сім'ї щодо можливого влаштування дитини-сироти або дитини, що залишилася без батьківської опіки. Метою соціального інспектування, яке здійснюється на етапі перевірки інформації щодо складних життєвих обставин сім'ї, є виявлення в життєдіяльності сімей причин, які призвели до матеріального, соціального та/або фізичного неблагополуччя, виникнення психологічних конфліктів між її членами, необхідно всебічно вивчити сім'ю, ознайомитися з умовами її проживання, проаналізувати її життєвий цикл, структуру, виконання нею основних функцій, характер взаємовідносин між її членами.

Етапи соціального інспектування:

- 1) відвідування осіб за місцем фактичного проживання;
- 2) збір додаткової інформації про осіб щодо умов їх життєдіяльності, причин та факторів, які обумовили виникнення складних життєвих обставин, засобів та можливостей для їх подолання;
- 3) аналіз потреб осіб, підготовка рекомендацій щодо здійснення подальшої роботи з ними.

Формою збору інформації про сім'ю передусім є відвідання помешкання її проживання і бесіда з членами сім'ї. Використовуються такі методи діагностики: обстеження, спостереження, інтерв'ю, бесіда, анкетування, тестування.

Проте збір інформації соціальними працівниками про сім'ї, які опинились в складних життєвих обставинах, не обмежується спілкуванням лише з членами родини. Інформація може надходити і з інших джерел (зазвичай, служб в справах дітей, органів освіти, закладів охорони здоров'я, органів опіки і піклування, органів у справах сім'ї та молоді, значно рідше – громадських організацій, інших недержавних установ, окремих громадян) [3].

Бувають випадки, коли життєві обставини родини у ході першого візиту у сім'ю неможливо оцінити, або ж члени родини відмовляються від співпраці, не пускають представників державних служб до житлового помешкання, виявляють опір або агресію. У такому разі спеціалісти центрів соціальних служб отримують інформацію про родину від соціального оточення або ж спеціалістів державних органів. Проте питання налагодження взаємодії із членами родини залишається не вирішеним і потребує подальшого формування довірливих стосунків уже у процесі соціального супроводу.

Результати соціального інспектування сім'ї залежать від рівня сімейних проблем та наявності ресурсів щодо їхнього вирішення і передбачають:

- здійснення соціального обслуговування, спрямованого на розв'язання проблем осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах;
- винесення на розгляд дорадчого органу питання щодо залучення суб'єктів соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю, інших органів, юридичних або фізичних осіб до вирішення проблем сім'ї, здійснення соціального супроводу;
- взяття під соціальний супровід сім'ї, яка перебуває у складних життєвих обставинах, без винесення питання на розгляд дорадчого органу (у разі відповідної письмової відмови);
- завершення соціального обслуговування (у разі відсутності потреби у подальшій роботі);
- занесення або виведення інформації до/з загального банку даних сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах.

Результатом соціального інспектування є знайомство представників державних органів та громадськості з реальним станом справ у сім'ї, яке дає підстави для формування висновків відносно напрямків подальшої роботи з нею.

Здійснення соціальної роботи з сім'ями, які перебувають у складних життєвих обставинах, покладається на *центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді* - спеціальні заклади, що проводять соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги [71].

Порядок виявлення сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, надання їм соціальних послуг та здійснення соціального супроводу таких сімей затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2013 р. №896.

Облік сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, здійснюють центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Виявлення сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, здійснюється фахівцями з соціальної роботи на підставі:

- особистого звернення членів сім'ї, які перебувають у складних життєвих обставинах;
- надходження повідомлень від суб'єктів соціальної роботи з сім'ями, закладів, підприємств, установ чи організацій різних форм власності;

– за результатами відвідування сім'ї.

Інформація про сім'ї, які перебувають у складних життєвих обставинах, надаються центрам соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді органами охорони здоров'я (управління (відділи) охорони здоров'я, закладами охорони здоров'я), органами освіти (управління (відділи) освіти і науки, дошкільні, загальноосвітні, професійно-технічні та позашкільні навчальні заклади), органи праці та соціального захисту населення, органи внутрішніх справ, установи виконання покарань. Служби у справах дітей повідомляють центри соціальних служб СДМ про виявлення сімей з дітьми, у яких є випадки насильства в сім'ї, жорстокого поводження з дітьми або реальної загрози його вчинення тощо. Управління (відділи) охорони здоров'я, заклади охорони здоров'я інформують центри соціальних служб про сім'ї, батьків або осіб, які їх замінюють, мають тривалу хворобу, що перешкоджає їм виконувати свої батьківські обов'язки, або порушують права й обмежують законні інтереси дитини, ухиляються або не виконують батьківські обов'язки у зв'язку із зловживанням алкоголю, уживанням наркотичних засобів, психотропних речовин тощо.

На підставі отриманої інформації центри соціальних служб здійснюють *відвідування (соціальне інспектування до 2014 року)* сімей з дітьми з метою з'ясування наявності складних життєвих обставин, вивчення причин, що призвели до їх виникнення, проведення первинної оцінки потреб, визначення необхідності здійснення соціального обслуговування, а також вжиття негайних заходів для усунення реальної загрози життю і здоров'ю членів сім'ї, в першу чергу дітей, які в ній виховуються.

З метою відвідування сім'ї фахівці з соціальної роботи проводять оцінку її потреб у наданні соціальних послуг, обстеження (за згодою) матеріально-побутових умов, визначають методи соціальної роботи.

У разі необхідності, до проведення оцінки потреб сім'ї у наданні соціальних послуг та обстеження її матеріально- побутових умов центр соціальних служб залучає спеціалістів служби у справах дітей, структурного підрозділу з питань соціального захисту населення, органів внутрішніх справ та охорони здоров'я, психолога.

Результати візиту у сім'ю є підставою до прийняття спеціалістами рішення щодо подальшої роботи з сім'єю, а саме:

- взяття під соціальний супровід;
- надання послуг без оформлення соціального супроводу за карткою обліку роботи із сім'єю;
- здійснення обстеження матеріально-побутових умов;
- завершення справи;
- направлення клієнта до іншого суб'єкта.

За результатами відвідування складається акт оцінки потреб у наданні соціальних послуг сім'ї, яка перебуває у складних життєвих обставинах, та (за потреби) обстеження її матеріально-побутових умов.

Сім'ї, які потребують соціальної підтримки у вирішенні життєвих проблем, які вони не в змозі розв'язати самостійно, відносяться до категорії "сімей, які

перебувають у складних життєвих обставинах". З такими сім'ями центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді здійснюють соціальну роботу за двома напрямками:

- 1) надання соціальних послуг різного спрямування членам родини;
- 2) комплексна соціальна допомога сім'ї у формі соціального супроводу.

Індивідуальні соціальні послуги надаються членам сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, відповідно до вирішення конкретних потреб спеціалістами центрів соціальних служб або, за потреби, із залученням інших фахівців.

Якщо за результатами відвідування сім'ї, спеціалісти роблять висновок, що сім'я потребує комплексної соціальної допомоги, то здійснюється її соціальний супровід. Рішення про здійснення соціального супроводу сім'ї, яка перебуває у складних життєвих обставинах, приймається структурним підрозділом з питань соціального захисту населення за згодою сім'ї з урахуванням поданих центром матеріалів.

Реалізація соціального супроводу регулюється Порядком виявлення сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, надання їм соціальних послуг та здійснення соціального супроводу таких сімей (осіб) (Постанова Кабінету міністрів від 21 листопада 2013 р. №896).

Надання соціальних послуг сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах, здійснюється за принципом: добровільність вибору в отриманні чи відмові від отримання соціальних послуг [29]. Обов'язковою умовою взяття під соціальний супровід є згода сім'ї та укладання договору із сім'єю про здійснення соціального супроводу, в якому зазначаються права та обов'язки кожної із сторін. Зокрема договір вміщує:

- 1) обсяг і зміст соціальних послуг, які надаватимуться дитині, сім'ї на безоплатній основі;
- 2) права та обов'язки членів сім'ї, які потребують надання соціальних послуг, фіксується згода і обов'язкова участь кожного з членів сім'ї у здійсненні заходів, передбачених планом соціального супроводу сім'ї, яка перебуває у складних життєвих обставинах;
- 3) відповідальність сторін у разі порушення умов договору;
- 4) умови припинення надання соціальних послуг;
- 5) строк дії договору.

Основним критерієм прийняття рішення про соціальний супровід сім'ї є бажання членів родини змінити ситуацію на краще і реальна оцінка ситуації, впевненість соціального працівника в тому, що допомога у вирішенні окремих питань змінить становище родини. Центри соціальних служб не беруть на себе розв'язання не всіх проблем сім'ї, а лише тих, з якими родина не може справитися самотійно, що і призводить до сімейного неблагополуччя.

З метою вдосконалення роботи соціальних служб шляхом повного охоплення соціальними послугами найуразливіших категорій населення, раннього виявлення проблемних сімей та вчасного надання їм допомоги на рівні територіальної громади у 2012 році в систему роботи центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді впроваджено інститут *фахівців із соціальної*

роботи, які працюють і надають соціальні послуги соціально незахищеним категоріям населення за місцем проживання, на рівні територіальних громад.

Посаду фахівця із соціальної роботи введено у структуру місцевих центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді із розрахунку 1 фахівець із соціальної роботи для роботи у сільській місцевості з населенням до 1500 осіб та 1 фахівець із соціальної роботи до 3000 осіб міського населення;

Основними завданнями фахівця із соціальної роботи є:

- профілактика соціального сирітства: забезпечення раннього виявлення сімей, які знаходяться у кризовій ситуації, підтримка таких сімей, попередження сімейного неблагополуччя;
- організація своєчасної допомоги і підтримки сімей з дітьми, які потрапили в складні життєві обставини, забезпечення соціального супроводу сімей у складних життєвих обставинах.

Фахівець із соціальної роботи працює безпосередньо на рівні громади та водночас виконує три ролі: помічника-постачальника соціальних послуг, координатора ведення конкретного випадку та представника інтересів клієнта в інших установах. Завдання та обов'язки фахівців з соціальної роботи визначені Кваліфікаційною характеристикою професії "Фахівець із соціальної роботи". Функціональні обов'язки, об'єкти соціальної роботи та алгоритм діяльності фахівців визначені Методичними рекомендаціями щодо організації роботи фахівця із соціальної роботи центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді [62].

Фахівці із соціальної роботи здійснюють практичну соціальну роботу у міських, сільських та селищних громадах із:

- своєчасного виявлення можливих проблем у сім'ях, особливо у сім'ях з дітьми, інвалідами;
- соціального супроводу сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах;
- надання допомоги в усуненні можливих проблем шляхом сприяння у працевлаштуванні, здобутті освіти, професії, лікуванні, соціальній реабілітації;
- сприяння у своєчасному одержанні державних соціальних допомог та послуг, залучення до надання допомоги сім'ям благодійними фондами, громадськими організаціями, державними органами.

Особливістю запровадженої моделі організації соціальної роботи на місцевому рівні є залучення територіальної громади до забезпечення підтримки сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах. У роботі з територіальними громадами фахівці з соціальної роботи націлені як на неформальне соціальне оточення сім'ї, так і на установи, організації та заклади усіх форм власності. Кінцева мета роботи фахівців з громадою полягає у заохоченні громади до самостійності у підтримці сімей без втручання фахівців з соціальної роботи [62].

На кінець 2012 року в Україні діяло 737 центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, фактична кількість фахівців яких на кінець року становила 15 279 осіб [33]. Збільшення штатної чисельності спеціалістів центрів та введення

посади фахівця з соціальної роботи суттєво вплинуло на розширення мережі соціальної роботи з сім'ями, які потребують соціальної підтримки.

За даними Міністерства соціальної політики України у 2012 році, з введенням посади фахівця соціальної роботи, суттєво збільшилася кількість нововиявлених, охоплених соціальним супроводом та знятих із соціального супроводу сімей. Так, протягом 2012 року взято під соціальний супровід 63 743 сім'ї, в яких виховувалося 140 450 дітей.

Загальна кількість сімей, охоплених соціальним супроводом, становила у 2012 році 71 084 сім'ї, в яких виховувалося 156 882 дитини. З них: 6 330 опікунських сімей (10 156 дітей на вихованні) та 22 945 багатодітних сімей (84 090 дітей). Порівняно з 2011 роком, протягом якого під соціальним супроводом перебувало 22 524 сімей, кількість сімей, які отримували комплексну соціальну допомогу, зросла втричі. Протягом 2012 року знято з соціального супроводу 24 036 сімей (у 2011 році - 14 972 сім'ї).

Враховуючи, що проблеми сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, потребують комплексного вирішення, центри соціальних служб залучають до співпраці установи та організації різного підпорядкування - суб'єктів соціальної роботи.

У сфері управління Міністерства соціальної політики України знаходяться такі суб'єкти соціальної роботи: структурні підрозділи місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування з питань праці та соціального захисту населення, міські, районні в містах, районні центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді (ЦСССДМ), служби у справах дітей районних, районних у м. Києві та м. Севастополі державних адміністрацій, виконавчих органів міських і районних у містах рад, територіальні центри соціального обслуговування (надання соціальних послуг), центри обліку бездомних осіб та центри реінтеграції бездомних осіб, центри соціальної адаптації звільнених осіб, будинки нічного перебування, будинки-інтернати для громадян похилого віку та інвалідів, геріатричні пансіонати, пансіонати для ветеранів війни та праці, спеціальні будинки-інтернати, районні, міськрайонні, міські та районні в містах центри зайнятості, центри соціальної реабілітації дітей-інвалідів, центри соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями, центри соціально-психологічної допомоги, соціальні гуртожитки для дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування, соціальні центри матері та дитини, центри ресоціалізації наркозалежних, центри для ВІЛ-інфікованих дітей та молоді.

-районний відділ соціального захисту (надання різних видів матеріальної допомоги малозабезпеченим сім'ям: субсидії, виплати на дітей, пенсії, гарячі обіди, компенсації, пільги тощо; допомога малозабезпеченим сім'ям у вихованні дітей: надання безкоштовних квитків на свята, в музеї тощо);

- районний відділ освіти (інспектори з охорони дитинства виявляють дітей, які потребують захисту прав у сім'ї і суспільстві; надають матеріальну допомогу

дітям з малозабезпечених сімей, організують їх дозвілля та відпочинок, культурну просвіту;

- районна служба у справах неповнолітніх (проведення спільно з дільничними інспекторами міліції, народними депутатами бесід з батьками стосовно їхньої відповідальності за умови проживання і виховання дітей; рейди-перевірки неблагополучних сімей; позбавлення батьківських прав, опіки, піклування);

- кримінальна міліція у справах неповнолітніх (обстеження житлово-побутових умов сім'ї, виявлення фактів асоціальної та аморальної поведінки батьків, ізоляція дітей від таких умов життя і передавання їх у притулок, інтернат соціального патронажу; запрошення батьків на засідання у виконком для бесіди з ними, попередження про необхідність виконувати батьківські обов'язки, інформування про відповідальність за невиконання цих обов'язків; звернення до громадських організацій, трудових колективів з проханням вплинути на виконання батьками своїх обов'язків щодо дітей; допомога у розшуку сімей бездоглядних дітей, вивчення можливостей повернення їх у сім'ї); дільничні інспектори міліції (за заявами сусідів, членів сім'ї відвідують сім'ї з метою перевірки тривожної інформації і попередження батьків про відповідальність за невиконання обов'язків щодо дітей, фіксування у протоколі виявлених правопорушень; взяття на облік неблагополучних дітей і батьків, які недбало виконують свої обов'язки щодо них; рейди-перевірки становища в сім'ї: зовнішній огляд дітей, умов життя, бесіди з батьками і дітьми; допомога у влаштуванні батьків на лікування від алкогольної та наркотичної залежності; допомога службі у справах неповнолітніх в оформленні опіки та піклування).

Мінсоцполітики пропонує ввести з 1 липня 2017 року соціальне інспектування - підрозділ зі штатом 550 осіб, який буде контролювати надання соцдопомоги. Про це йдеться в проекті закону «Про забезпечення держконтролю у сфері соціальної підтримки». До того часу соціальні інспектори займалися лише призначенням соцвиплат/ «Ухвалення закону підвищить статус соціальних інспекторів та ефективність їх діяльності за рахунок виконання лише контролюючих функцій, виведення з-під підпорядкування керівників місцевих органів соціального захисту населення, достатнього рівня фінансового і матеріально-технічного забезпечення», - вважають автори документа.

У Мінфіні підтримують ідею створення соціальної інспекції. Ця ініціатива фактично повинна стати продовженням розпочатої процедури верифікації одержувачів соцвиплат.

Соціальні інспектори контролюватимуть правильність і своєчасність призначення соціальної підтримки. Йдеться про перевірку держдопомоги малозабезпеченим сім'ям, матерям-одиначкам, субсидії і пільг по оплаті житлово-комунального господарства (тільки у 2017 році на субсидії хочуть направити 50,7 млрд грн).

Інспектори повинні будуть відвідувати одержувачів соцдопомоги, щоб визначати ступінь їх бідності і знаходити їх додаткові джерела для існування, про які одержувачі державної допомоги не повідомили державу, але які можуть вплинути на розмір або навіть сам факт призначення допомоги.

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 21 серпня 2001 р. N 1091
(у редакції постанови Кабінету Міністрів України
від 25 серпня 2004 р. N 1098
(1098-2004-п)

ПОЛОЖЕННЯ

про головного державного соціального інспектора та державного соціального інспектора

1. Головний державний соціальний інспектор та державний соціальний інспектор - посадові особи структурних підрозділів з питань соціального захисту населення районних, районних у м.м. Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі створення) рад (далі - орган соціального захисту населення) наділені повноваженнями із здійснення контролю за правильністю надання державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям, допомоги на дітей одиноким матерям, яка призначається з урахуванням доходу сім'ї, субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг,

придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива та компенсації додаткових витрат на оплату комунальних послуг в умовах підвищення цін і тарифів на послуги (далі - державна соціальна допомога), за цільовим використанням коштів державного бюджету, спрямованих на цю мету, за призначенням (відновленням) виплати внутрішньо переміщеним особам пенсій (щомісячного довічного грошового утримання), довічних державних стипендій, усіх видів соціальної допомоги та компенсацій, матеріального забезпечення, надання соціальних послуг, пільг (далі - соціальні виплати) за рахунок коштів державного та місцевого бюджетів, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування. { Абзац перший пункту 1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 813 (813-2016-п) від 16.11.2016 }
Діяльність державних соціальних інспекторів координує головний державний соціальний інспектор відповідного органу соціального захисту населення.

Організаційно-методичне керівництво діяльністю головних державних соціальних інспекторів та державних соціальних інспекторів здійснюють підрозділи Міністерства соціальної політики Автономної Республіки Крим, структурні підрозділи з питань соціального захисту населення обласних, районних, районних у м. Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі створення) рад, а також Мінсоцполітики.

{ Пункт 1 в редакції Постанови КМ N 623 (623-2014-п) від 30.10.2014 }

2. Головний державний соціальний інспектор та державний соціальний інспектор у своїй діяльності керуються Конституцією (254к/96-ВР) та законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, а також цим Положенням.

3. Головний державний соціальний інспектор та державний соціальний інспектор:

перевіряють достовірність та повноту інформації про доходи і майновий стан осіб, які входять до складу сім'ї, що звертається за призначенням державної соціальної допомоги;

проводять вибіркові перевірки особових справ одержувачів державної соціальної допомоги за рішенням керівника відповідного органу соціального захисту населення або його заступника;

складають акти за підсумками перевірки з висновками щодо правильності призначення державної соціальної допомоги;

проводять перевірку достовірності та повноти інформації про фактичне місце проживання (перебування) внутрішньо переміщених осіб за рішенням керівника відповідного органу соціального захисту населення або його заступника та складають за результатами такої перевірки акт обстеження матеріально-побутових умов сім'ї;

здійснюють моніторинг призначення та виплати державної соціальної допомоги і проводять аналіз причин порушення законодавства з питань надання державної соціальної допомоги;

готують пропозиції щодо припинення надання державної соціальної допомоги, позбавлення права на продовження строку її надання, зменшення розміру допомоги у випадках, передбачених законодавством;

співпрацюють з місцевими органами державної служби зайнятості, служби у справах дітей, територіальними органами Пенсійного фонду України, робочими органами виконавчої дирекції Фонду соціального страхування, а до завершення заходів, пов'язаних з утворенням зазначеного Фонду та його робочих органів, - робочими органами Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань та Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, державними органами нагляду за охороною праці, профспілковими та громадськими об'єднаннями у вирішенні питань соціального захисту населення та проведення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам;

виконують інші обов'язки відповідно до законодавства.

{ Пункт 3 в редакції Постанови КМ N 813 (813-2016-п) від 16.11.2016 }

4. Головний державний соціальний інспектор та державний соціальний інспектор мають право:

проводити обстеження умов життя заявника (за його згодою) з метою визначення складу сім'ї, ступеня нужденності та можливостей знаходження додаткових джерел для її існування шляхом опитування осіб, які входять до складу сім'ї, що звертається за призначенням державної соціальної допомоги, родичів, інших осіб у разі виникнення потреби в уточненні обставин, що стосуються справи;

проводити разом з представниками управління (відділу) у справах сім'ї, дітей та молоді і органу опіки та піклування або самостійно вибірково обстеження окремих сімей з метою перевірки цільового використання допомоги для забезпечення належних умов для утримання та виховання дітей, на яких виплачуються відповідні суми державної допомоги при народженні дитини; { Пункт 4 доповнено

абзацом третім згідно з Постановою КМ N 315 (315-2005-п) від 21.04.2005 }

проводити за рішенням керівника відповідного органу соціального захисту населення або його заступника перевірку інформації про фактичне місце проживання/перебування внутрішньо переміщеної особи із складенням акта обстеження матеріально-побутових умов сім'ї; { Пункт 4 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ N 813 (813-2016-п) від 16.11.2016 }

відвідувати місце роботи осіб, які входять до складу сім'ї, що звертається за призначенням державної соціальної допомоги, для проведення перевірки відомостей про їх доходи за умови пред'явлення рішення про проведення перевірки власнику або уповноваженому ним органу відповідного підприємства, установи, організації, фізичній особі - суб'єкту підприємницької діяльності;

отримувати від підприємств, установ, організацій та фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності необхідну інформацію та відомості з питань, що належать до їх компетенції;

робити запити та безоплатно отримувати від територіальних органів ДФС, Державтоінспекції, Держфінінспекції, Державної служби з питань геодезії, картографії та кадастру, Пенсійного фонду України, територіальних органів ДМС, реєстраційних служб, що проводять реєстрацію прав на нерухоме майно, бюро технічної інвентаризації, відділів державної реєстрації актів цивільного стану, органів охорони здоров'я, інших органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, а також навчальних закладів, підприємств, установ, організацій усіх форм власності інформацію, необхідну для перевірки достовірності даних, отриманих від осіб, які звертаються за призначенням державної соціальної допомоги; { Абзац пункту 4 в редакції Постанови КМ N 623 (623-2014-п) від 30.10.2014 }

{ Абзац пункту 4 виключено на підставі Постанови КМ N 623 (623-2014-п) від 30.10.2014 }

брати участь у здійсненні моніторингу соціальних проблем регіону та вносити до місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування пропозиції щодо поліпшення соціального захисту населення у відповідних регіонах, вирішення питань соціального захисту окремих категорій громадян та сімей з урахуванням регіональних особливостей.

{ Абзац пункту 4 виключено на підставі Постанови КМ N 623 (623-2014-п) від 30.10.2014 }

5. Вимоги головного державного соціального інспектора та державного соціального інспектора у межах виконання їх повноважень є обов'язковими для виконання посадовими особами підприємств, установ та організацій, фізичними особами - суб'єктами підприємницької діяльності.

6. Під час виконання своїх функціональних обов'язків головний державний соціальний інспектор та державний соціальний інспектор зобов'язані:

забезпечувати дотримання комерційної та службової таємниці підприємств, установ, організацій та фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності;

дотримуватися конфіденційності інформації щодо особистого життя громадян.

7. Перевірка правильності надання державної соціальної допомоги та соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам проводиться за рішенням керівника відповідного органу соціального захисту населення (його заступника) або головного державного соціального інспектора.

{ Пункт 7 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ N 623 (623-2014-п) від 30.10.2014, N 813 (813-2016-п) від 16.11.2016 }

8. На посаду головного державного соціального інспектора та державного соціального інспектора призначається особа, яка має вищу освіту і стаж роботи в органах соціального захисту населення не менше ніж один рік. *{ Абзац перший пункту 8 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 623 (623-2014-п) від 30.10.2014 }*

Призначення на посаду головного державного соціального інспектора погоджується з Мінсоцполітики. *{ Абзац другий пункту 8 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 623 (623-2014-п) від 30.10.2014 }*

9. Головному державному соціальному інспектору та державному соціальному інспектору видається службове посвідчення, зразок якого затверджується Мінсоцполітики.

{ Пункт 9 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 623 (623-2014-п) від 30.10.2014 }

10. Головний державний соціальний інспектор та державний соціальний інспектор за невиконання чи неналежне виконання службових обов'язків, перевищення повноважень або зловживання службовим становищем притягаються до відповідальності згідно із законодавством.

11. Дії або бездіяльність головного державного соціального інспектора та державного соціального інспектора можуть бути оскаржені до вищестоящого органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування, а також до суду.

12. Захист прав і честі головного державного соціального інспектора та державного соціального інспектора здійснюється відповідно до законодавства.

(Положення із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ N 343 (343-2002-п) від 16.03.2002 N 373 (373-2004-п) від 24.03.2004, в редакції Постанови КМ N 1098 (1098-2004-п) від 25.08.2004)